

NEWSLETTER MŠMT

Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace

Investice do vaší budoucnosti

úvodní slovo

Vážení přátelé,

z pohledu Řídícího orgánu OP VaVpl byl rok 2012 rokem úspěšným. První stavby vědeckých center jsou dokončovány a zahajují své výzkumné programy. Program přináší první hmatatelné výsledky a tempo ukončování dalších projektů bude nadále narůstat. Z celkem 128 schválených projektů v programu je 124 v realizaci a další 2 projekty se chystají realizaci zahájit. Finanční pokrok v realizaci programu – ať už z pohledu proplacených prostředků na účty příjemců nebo nárůstu certifikovaných výdajů – je tak výrazný, že řadí OP VaVpl mezi nejúspěšnější operační programy v zemi. Také proto jsme dnes v situaci, kdy bychom již neměli o OP VaVpl hovořit jako o programu rizikovém. Všechna tato témata ostatně naplno rezonovala i během výroční konference pořádané na konci minulého roku v Praze.

Co nás čeká v roce letošním? Je na místě říci, že rok 2013 bude stěžejním nejen z pohledu Řídícího orgánu, ale i ze strany příjemců a realizátorů projektů, protože OP VaVpl bude kulminovat ve většině hlavních ukazatelů. Abychom tedy byli úspěšní i v nadcházejícím roce, musíme dále prohlubovat komunikaci s příjemci, vzájemně se snažit předcházet chybám při realizaci projektů a maximálně podpořit porozumění pravidlům programu. Zde platí, že zpětná vazba od Vás je klíčem ke zlepšení. Proto v průběhu začátku roku zorganizujeme několik seminářů na téma nejčastějších chyb při implementaci projektů a tématu se věnuje i jeden z textů v tomto čísle newsletteru. V rámci prohlubování komunikace s příjemci proběhlo v lednu setkání Řídícího orgánu s rektory všech vysokých škol a univerzit v České republice na téma aktuálního stavu realizace OP VaVpl a OP VK s přihlédnutím k budoucímu programovému období 2014–2020.

Dalším tématem, které vás zajímá, je problematika veřejných zakázek v sektoru vědy a výzkumu. Ta je Achillovou patou implementace projektů a proto v první polovině února připravujeme odborný seminář. Na jiném místě se věnujeme zpřesnění metodiky monitorovacích indikátorů, které ŘO připravil v prosinci minulého roku. Dočtete se více také o probíhající výzvě 7.3 na podporu pre-seed aktivit, o mediálně sledovaném výběru ředitelů center excelence nebo stručnou zprávu o stavu přípravných prací nového operačního programu pro oblasti výzkumu a vzdělávání v období po roce 2014. Ministerstvo školství dostalo mandát pro jeho přípravu a řízení, což je pro nás výzvou a zároveň závazkem do budoucna.

Vážení přátelé, v nadcházejícím roce
Vám přeji hodně úspěchů v pracovním i osobním životě.

Ing. Michal Zaorálek
náměstek ministra pro Řízení programů EU

Výroční konference OP VaVpl: »Vědecká centra už nejsou jen na papíře!«

Za účasti ministra školství, mládeže a tělovýchovy Petra Fialy, první místopředsedkyně Rady pro výzkum, vývoj a inovace Miroslavy Kopicové, prvního náměstka ministra pro místní rozvoj Daniela Brauna, náměstka ministra školství Michala Zaorálka, předních zástupců akademické sféry a dalších významných hostů proběhla 12. prosince v Praze Výroční konference Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpl).

Hlavním tématem konference byla především aktuální situace OP a důležité milníky jeho blízké budoucnosti. Účastníci konference se shodli na nutnosti vyššího zapojení českých vědeckých týmů do špičkových mezinárodních projektů, na podpoře větší míry propojení výzkumných institucí s podniky a soukromou sférou, která stále není uspokojivá nebo na posilování efektivního přenosu nových technologií a výsledků výzkumu od akademiků směrem do byznysu spolu s atraktivní nabídkou pracovních příležitostí k profesnímu růstu pro mladé vědce a nutností jejich udržení v ČR. Z prezentací během konference zaznělo, že po zpoždění při schvalování programu a následné velké kritice nízkého čerpání dotací, se OP VaVpl za poslední rok a půl dostal z pozice rizikového programu mezi programy úspěšné. Více než 56 miliard korun schválených na projekty vědecko-výzkumných center, které znamenají přes 92 % všech finančních prostředků v programu nebo první dokončené stavby a spouštěné výzkumné programy hovoří za vše.

Ministr Fiala zhodnotil situaci OP jako dobrou, ocenil řádný průběh čerpání a schvalování finančních prostředků s tím, že se za rok 2012

podaří splnit limity čerpání stanovené Evropskou komisí. V projevu ministra Fialy také zaznělo připomenutí faktu, že vláda schválila materiál, ve kterém je výrazně redukován počet operačních programů, jež by měly být k dispozici žadatelům o dotace po roce 2014.

Odpolední část konference pak patřila prezentacím vybraných projektů z OP VaVpl a zku-

šenostem příjemců dotací. Mezi přednášejícími zazněl mj. také projev nového výkonného ředitele projektu technologického institutu CEITEC Američana Markuse Dettenhofera, který je důkazem toho, že Česká republika se díky Operačnímu programu Výzkum a vývoj pro inovace pro příští roky stává atraktivní destinací pro špičkové vědce z celého světa.

komunikace

Seminář pro rektory vysokých škol a univerzit

V rámci prohlubování komunikace mezi Řídicím orgánem operačních programů spravovaných MŠMT a zástupci vysokých škol a univerzit v ČR proběhl 10. ledna tohoto roku seminář na téma aktuální situace implementace obou operačních programů a téma příprav budoucího programového období 2014–2020.

Za účasti rektorů všech vysokých škol vystoupil ministr školství Petr Fiala, který ve svém projevu pochvalně zhodnotil aktuální situaci OP VaVpl a zmínil i pozitivní hodnocení programu ze strany Evropské komise.

Ministr Fiala vyzval realizátory projektů k trpělivosti, protože nejenom příjemci, ale stejně tak i Řídicí orgán programu, jsou vázáni celou řadou pravidel vycházejících z národní a evropské legislativy, která jsou často příčinou komplikací během implementace.

V obsáhlé prezentaci pak Michal Zaorálek – náměstek ministra zodpovědný za Skupinu řízení operačních programů EU; poskytl účastníkům semináře ucelený obraz o stavu obou operačních programů, informace o stěžejních tématech především z oblasti kontrolních mechanismů a problematiky nesrovnalostí v projektech, oblasti využití veřejné podpory a veřejných zakázek nebo opatření ŘO ke snižování administrativní zátěže příjemců.

Součástí prezentace byly rovněž aktuální informace o přípravě o budoucího programového období. Setkání vedoucích představitelů ŘO OP VaVpl a OP VK s rektory vysokých škol a univerzit nejenže poukázalo na nutnost nadále prohlubovat vzájemný dialog, ale zároveň také na zájem z řad vrcholných představitelů vysokých škol o oba operační programy, což potvrdila živá diskuse během jednání.

téma

Nejčastější chyby příjemců v projektech

Administrace schválených projektů, které jsou financovány ze strukturálních fondů, patří mezi poměrně náročné »disciplíny«, a to jak na straně administrátorů z Řídicího orgánu, tak i na straně příjemců podpory.

Pravidelný režim předkládání monitorovacích zpráv a žádostí o platbu, průběžná komunikace nad změnami v projektech, zasílání informací a dokumentů k veřejným zakázkám, to vše je nezbytné z pohledu pravidel OP VaVpI řádně naplňovat a dodržovat, a tím zajistit hladký průběh nejnáročnější etapy v životním cyklu projektu, etapy realizační. Řídicí orgán má maximální snahu napomoci příjemcům chybám předcházet, ať už v rámci specializovaných seminářů nebo ex-ante kontroly, protože velmi často dochází u některých projektů k pochybením, která musí být následně řešena v režimu nesrovnalostí. Doporučujeme příjemcům aby maximálně využívali této nabídky ŘO. V lepším případě mohou znamenat »pouhé« zdržení administrace projektu, v tom horším pak negativní dopad do výše způsobilých výdajů. Při nejhorším scénáři mohou znamenat dokonce předčasný konec podpořeného projektu.

Jaké jsou ty nejčastější chyby ze strany příjemců?

V prvé řadě je třeba zmínit problematiku změn na projektech – k oznamování změn dochází mnohdy ex-post, někdy až po upozornění ze strany Řídicího orgánu, za současného nepromítnutí změn do souvisejících parametrů projektu – rozpočtu, plánu financování, milníků, spolu s dlouhými lhůtami fi-

nalizace všech změnou dotčených dokumentů. Dále se jedná o nedokládání povinných příloh k monitorovacím zprávám a žádostem o platbu, včetně nereflexování připomínek z předchozích chybných předložení. Díky tomu dochází k opakovaným posunům termínu předložení těchto – pro monitoring a financování projektu – zcela zásadních dokumentů. V oblasti finančního plánování, které je naprosto klíčové pro Řídicí orgán z důvodu nutnosti naplňování pravidla n+2, n+3; zaznamenáváme výrazně nadhodnocené finanční plány bez návaznosti na harmonogram veřejných zakázek nebo bez zohlednění předchozích pozastavení plateb předfinancování. V neposlední řadě nelze nezmínit problematiku veřejných zakázek, jednu z nejdůležitějších oblastí, ve které může mít jakákoliv chyba zcela fatální dopady. Ve spolupráci s příjemci se Řídicí orgán snaží předcházet pochybením v projektech, které musí být následně řešeny v režimu nesrovnalostí. Jedná se zejména o diskriminační nastavení kvalifikačních předpokladů (před novelou zákona o veřejných zakázkách zejména ekonomických, po novele technických), nevhodně zvolená hodnotící kritéria (v rozporu s pravidlem 3E), nedodržení lhůty pro podání nabídek. Dále o nedostatečnou auditní stopu (protokol z jednání komisí bez odůvodnění postupu), uzavření smlouvy s uchazečem nespĺňující kvalifikaci, nerovný přístup k uchazečům, nezveřejňování výsledků veřejné zakázky nebo o chybnou aplikaci jednacího řízení bez uveřejnění. Dopad těchto pochybení má přímý negativní vliv na výši způsobilých výdajů, a korekce se může pohybovat až do výše 100 % ceny chybou dotčené veřejné zakázky, a to v závislosti na míře porušení podmínek.

11. zasedání Monitorovacího výboru OP VaVpI

Na začátku prosince minulého roku se v Praze konalo 11. zasedání Monitorovacího výboru (MV) OP VaVpI.

V jeho rámci zástupci Řídicího orgánu prezentovali souhrnné informace o realizaci programu včetně jeho finančního a věcného pokroku spolu s predikcemi budoucího vývoje ve vztahu naplňování pravidel n+2 a n+3. Důležitým tématem jednání MV byla také problematika udržitelnosti regionálních center v návaznosti na spuštění Národního programu udržitelnosti I a II nebo informace o personálním zabezpečení vědecko-výzkumných center, které patří mezi klíčové a zároveň rizikové monitorovací indikátory realizace projektů. Dalším rizikovým faktorem, jenž komplikuje implementaci projektů a jemuž byla věnována náležitá pozornost v rámci jednání, je stávající legislativa v oblasti zadávání veřejných zakázek. Během zasedání MV byly prezentovány základní informace o dvou

Upřesnění metodiky monitorovacích indikátorů

Maximální snahou Řídicího orgánu (ŘO) OP VaVpI je úspěšná realizace projektů. Transparentní průběžná kontrola naplňování cílů projektů prostřednictvím monitorovacích indikátorů je jedním ze základních kamenů úspěchu v této oblasti. ŘO OP VaVpI se proto na základě pokročilé zkušenosti s administrací monitorovacích zpráv a nejčastějších dotazů od příjemců, rozhodl pro aktualizaci metodik souvisejících s vykazováním monitorovacích indikátorů.

Upřesněné metodiky byly vydány v prosinci 2012 a jsou zveřejněné na webu MŠMT. Před tímto krokem byl výklad metodiky důkladně probrán s příjemci v říjnu a listopadu 2012 na workshopech pořádaných v Praze a Brně. Také byli osloveni někteří příjemci, kteří byli zapojeni přímo do tvorby a oponentury těchto metodik. Všem zúčastněným patří velký dík za veskrze konstruktivní přístup a připomínky. Upřesnění se týkalo zejména rozšíření výkladu finančních ukazatelů (smluvní výzkum, národní granty, mezinárodní granty atd.). Nejvíce nejasností se vztahovalo k indikátoru smluvního výzkumu, jehož definice byla rozvedena a byl dán výklad ke způsobu jeho posuzování. Dále byla upřesněna metodika týkající se oblasti výsledků V&V, kde byla specifikována uznatelnost těchto výsledků a způsob doložení. V metodice byla v relevantních případech zmíněna povinnost využití přístrojového vybavení k uznání výsledků vykázaných v rámci monitorovacích indikátorů.

Více k upřesněným metodikám monitorovacích indikátorů naleznete na: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/spolecne-prilohy-prirucek-pro-zadatele-a-prijemce-op-vavpi-33>

spuštěných výzvách – výzvy 7.3 na podporu pre-seed aktivit a výzvy 5.3 – Efektivní systém hodnocení programů účelové podpory. K oběma výzvám Řídicí orgán OP VaVpI zorganizuje na začátku roku 2013 cyklus informačních seminářů.

Na zasedání Monitorovacího výboru zazněly také příspěvky hodnotící proces výběru feditelů center excellence – Search Committees včetně prezentace o pokroku a změnách v realizaci velkých projektů z OP VaVpI, stávající aktivity v rámci průběžné evaluace projektů z PO 1 a PO 2. Svě místo měla také prezentace komunikačních aktivit a publicity programu. Závěrečná část zasedání MV OP VaVpI byla věnována informacím o stavu přípravy programového období 2014 – 2020 a přípravách strategie tzv. Smart specializace.

druhá výzva

Výzva 7.3 na podporu pre-seed aktivit

Na začátku roku 2013 MŠMT vyhlásilo již druhou výzvu k předkládání projektů na podporu pre-seed aktivit (7.3) v rámci oblasti podpory 3.1 – Komerencializace výsledků výzkumných organizací a ochrana jejich duševního vlastnictví, prioritní osa 3 – Komerencializace a popularizace VaV.

Hlavním cílem výzvy je podpořit komercializaci nadějných výsledků VaV s vysokým aplikačním potenciálem, které vznikají zejména ve vysokých školách a ve veřejných výzkumných institucích. Podporované aktivity z předchozí výzvy 6.3 budou podpořeny i v této výzvě. Navíc přibude možnost finančně a organizačně podpořit i vyhledávání a přípravu komercializace výsledků výzkumu a vývoje nespecifikovaných při podání projektové žádosti.

Realizační aktivity projektů budou prováděny a vyhodnocovány ve dvou fázích. První je tzv. Proof of Concept, následnou pak Příprava komercializace. Fáze Proof of Concept obsahuje dopracování technologie a přípravu komercializačních činností. Příprava komercializace pak dopracovává vybrané individuální aktivity z fáze Proof of Concept do stavu, kdy je možné navázat komerční činností zvoleného typu. Komerční činnost je očekávána v době udržitelnosti. Pro příjemce je v rámci této výzvy připraveno 600 mil. Kč a žádosti budou přijímány od 1. 2. 2013 do 20. 3. 2013 na adrese vyhlášovatele a poskytovatele podpory, kterým je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Více informací o této výzvě naleznete také na: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/msmt-planuje-v-lednu-vyhlasi-dalsi-vyzvu-na-podporu>

výběrová řízení

Mezinárodní výběrová řízení
na ředitele center excellence z OP VaVpl

Na začátku roku 2012 spustilo OP VaVpl v synergické spolupráci s OP VK mezinárodní výběrová řízení pro získání 9 špičkových manažerů, kteří by měli stát v čele pěti největších vědecko-výzkumných center podpořených v rámci prioritní osy 1 (tzv. Evropských center excellence). Tato vědecká centra v úhrnu za téměř 19 miliard korun vzniknou v České republice do roku 2015.

Vzhledem k rozměrům, komplexnosti a nákladnosti těchto projektů je zásadní, aby byla tato špičková centra řízena také špičkovými manažery. Za tímto účelem vznikla koncepce expertních výběrových komisí sestavených z řad zahraničních odborníků – tzv. Search Committees (SC), jejichž úkolem bylo identifikovat a doporučit nejvhodnější kandidáty na obsazení vrcholových řídicích pozic daných výzkumných center. Přestože získávání expertů ze zahraničí na pozice v centrech, která v naprosté většině případů v tento moment ještě nejsou ani dostavěna, se ukázalo být relativně náročným procesem, naprostá většina otevřených pozic byla díky němu nakonec zdárně obsazena renomovanými odborníky s bohatými zahraničními zkušenostmi, kteří by měli v následujících letech vést centra na jejich nejjednodušší cestě k začlenění se mezi prestižní výzkumné instituce nejen v evropském ale i světovém měřítku.

**Centra, která skrze SC
našla své nové ředitele:**

BIOCEV

www.biocev.eu

(Biotechnologické a biomedicínské centrum Akademie věd a Karlovy univerzity ve Vestci):

- Novým Vědeckým ředitelem BIOCEV je s platností od začátku roku 2013 **Prof. MUDr. Pavel Martásek, DrSc.**, expert v oblasti biomedicíny. Prof. Martásek je absolventem Univerzity Karlovy v Praze a má mnohaleté zkušenos-

ti s výzkumem a jeho organizací ve významných výzkumných centrech ve Francii, USA a v Japonsku.

CEITEC

www.ceitec.eu

(Středoevropský technologický institut, jehož zřizovatelem je Masarykova Univerzita):

- Na pozici Výkonného ředitele projektu CEITEC usedl od listopadu 2012 americký expert v oblasti mikrobiologie a virologie, **Markus Dettenhofer, PhD.** Dr. Dettenhofer je absolventem University of California v Berkley, Johns Hopkins University a Harvard Medical School. Pracoval jak v akademickém prostředí, tak v biotechnologickém průmyslu a získal tak značné manažerské zkušenosti v oblas-

ti řízení mezinárodních vědeckých projektů, transferu technologií a marketingu. Před odchodem do CEITECu řídil výzkumné projekty ve firmě Crucell (Johnson & Johnson) zabývající se objevy protilátek a očkovacích látek.

- Pozice Vědeckého ředitele je prozatím ještě předmětem závěrečných jednání s vítězným kandidátem, který je expertem v oblasti strukturní biologie a v současné chvíli působí na Leibniz institutu v Berlíně. Do CEITECu by měl nastoupit na jaře 2013.

ELI Beamlines www.eli-beams.eu

(Extreme Light Infrastructure, jehož zřizovatelem je Fyzikální ústav AVČR):

- Novým Technickým ředitelem je od podzimu 2012 francouzský expert v oblasti atomové spektroskopie a laserové fyziky a optiky s bohatými manažerskými zkušenostmi, **Prof. Bruno Le Garrec**. Do ELI Beamlines přešel z francouzské Komise pro atomovou energii, jedné z nejprestižnějších evropských vědeckých institucí.

- Pozice Project Delivery Manager bude zastávat Brit **Alan Sneddon**, který je zkušeným manažerem z britské firmy JACOBS, jedné z největších světových poskytovatelů odborných služeb v oblasti řízení a výstavby velkých infrastrukturních projektů.

IT4I www.it4i.cz

(IT4Innovations Centrum Excellence, jehož zřizovatelem je VŠB – Technická univerzita Ostrava):

- Novým ředitelem projektu IT4Innovations se stal v srpnu 2012 **Ing. M. Palkovič, Ph.D.**, který působil posledních dvanáct let ve špičkovém belgickém výzkumném institutu IMEC Leuven, kde řídil multi-národnostní týmy realizující inovativní řešení pro informační a komunikační technologie pro velké multi-národnostní společnosti jako např. Toshiba nebo Samsung.
- Roli ředitele Superpočítačového centra IT4Innovations převzal **Mgr. B. Jansík, Ph.D.**, který do IT4I přešel z Institutu chemie dánské Aarhus Univerzity, kde se významně podílel na vybudování počítačového klastru a jako team leader výzkumných i aplikovaných projektů pracoval jak na evropských, tak na světových superpočítačích (Titan, Oak Ridge Leadership Facility a další).

Oba odborníci, původem ze Slovenska, jsou dobrým příkladem návratu mozků do českého výzkumného prostředí na základě nových atraktivních pracovních příležitostí, které nová výzkumná centra OP VaVpI přinášejí.

ICRC www.fnusa-icrc.org

(Mezinárodní centrum klinického výzkumu, jehož zřizovatelem je Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně):

- Obě nově obsazované pozice, tj. pozice ICRC Chair i pozice Ředitele pro mezinárodní strategická partnerství jsou v tento moment ještě předmětem jednání. Výběrové řízení proběhlo teprve v prosinci 2012 a výsledky jsou zatím nevěřejné.

budoucí programové období

Přípravy nového operačního programu

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy bylo pověřeno přípravou Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV), který by měl být implementován v budoucím programovém období 2014–2020.

Mandát MŠMT pro přípravu a řízení OP VVV vyplývá z materiálu Ministerstva pro místní rozvoj »Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014–2020 – Vymezení programů a další postup při přípravě ČR pro efektivní čerpání fondů Společného strategického rámce«, který byl schválen vládou dne 28. 11. 2012. Oproti současnému období, kdy ČR využívá 17 operačních programů, dojde pro

programové období 2014–2020 k výraznému zestříhnutí struktury pro čerpání z evropských fondů. Nově je vymezeno celkem 8 operačních programů.

OP VVV se v budoucím programovém období zaměří na podporu projektů z oblasti výzkumu a vývoje, vytváření nových znalostí a zvyšování kvality vzdělávání.

S ohledem na průběh současného programového období lze očekávat náročná jednání s tím, že nově připravovaný operační program bude pod drobnohledem na národní i evropské úrovni. MŠMT si je vědomo svého závazku a věnuje zpracování nového operačního programu velkou pozornost s cílem připravit kvalitní návrh a související podklady pro vyjednávání.

aktualita

Seminář k problematice veřejných zakázek ve VaV

S ohledem na aktuální situaci legislativy v oblasti zadávání veřejných zakázek připravil ŘO OP VaVpI seminář pro příjemce na téma Veřejné zakázky ve VaV, který je plánován na 14. února 2013 v Praze. V rámci semináře budou prezentovány zkušenosti Řídicího orgánu OP VaVpI spolu se zástupci MMR a příjemců projektů.

Pozvánky na seminář budou rozesílány na přelomu ledna a února.

Kontakty:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Sekce řízení Operačního programu
Výzkum a vývoj pro inovace

Kontaktní adresa:

Budova CORSO II A
Křížkova 34/148
186 00 Praha 8

Doručovací adresa:

Karmelitská 7
118 12 Praha 1

e-mail: opvyzkum@msmt.cz
www.msmt.cz